

Як помирити культуру і гроші?

Завжди важливо вдало вибрати для запланованої події точку перетину простору і часу. Це добре відчувають будь-які керівники, за природою часто шамани та лицедії. Міжнародна конференція, організована Головним управлінням культури міської держадміністрації та Гете-Інститутом в Києві, під назвою «Культура та гроші» проходила на території Лаври на свято Івана Богослова.

Від України виступаючих було більше десяти, а від німців тільки Дітер Бурх, директор дому мистецтв «Музонтурм» з Франкфурта-на-Майні та Вільфрід Екштайн, представник Гете-Інституту.

Але навіть гарно вибрані місце та час дії не допомогли хоча б наблизитися до вирішення відомих проблем, коло яких було ще раз окреслене нашими чиновниками від культури. Людмила Горделадзе, директор Міжнародної корпорації «Фільм-маркет» у доповіді «Кіно як бізнес в Україні» висловила наболіле: «Гроші «пішли» з кінобізнесу». Вона продовжила, що, незважаючи на високий потенціал професійних кадрів в кіно, серйозну виробничу базу: п'ять кіностудій, кінокопіювальну фабрику, розвинену кімережу, — це все не діє в повну силу. Як і більшість виступаючих, Горделадзе сказала, що запустити в нових умовах діючий механізм кіновиробництва і прокату можна тільки за підтримки держави і за наявності серйозних інвестувань. Олег Фіалко, секретар Спілки кінематографістів, головну проблему бачив у тому, що в українському кіно досі відсутня продюсерська система. Адже в цивілізованому світі виробництво тісно пов'язане з майбутнім прокатом ще на рівні літературного сценарію. Там продюсер мусить вгадати і тему майбутнього твору, і характер соціального очікування, і стратегію майбутнього маркетингу. Вихід Фіалко бачить у тому, щоб фахівці від кіно розтлумачили цю проблему бізнесменам та державним мужам.

Директор кінотеатру «Україна» Зінаїда Кіпрова звернула увагу на те, що «держава від кінематографа відвернулася, а приватний капітал ще не прийшов», що, незважаючи на звернення працівників кінематографії до державних структур, з жовтня 1997 року податок на додаткову вартість було введено на прибуток від кінопоказу, що однією з проблем залучення інвестицій (позабюджетних коштів) на модернізацію кімережі є ненапрацьованість державних важелів захисту інвестицій, передачі комплексів у довгострокову оренду, створення СП, акціонерних товариств. Як і цей виступ, так і доповіді інших безпосередніх практиків по здобуванню позабюджетних коштів були найцікавішими. Бо функціонери від культури, окресливши коло загальних проблем, не могли дати відповіді на такі гострі

запитання, які, скажімо, ставив Станіслав Мойсєєв, головний режисер Київського Молодого театру: як законно фінансувати мистецтво, коли економіка на 80 відсотків — тіньова.

Людмила Ковальчук, директор Публічної бібліотеки імені Лесі Українки розповіла про досвід роботи з міжнародними фондами та фірмами. Тільки Міжнародним фондом «Відродження» в 1996-1997 роках підтримано 5 проектів бібліотеки на загальну суму 55.325 доларів США. Бібліотека активно співпрацює з фірмою «Діджітал», що поставляє в Україну комп'ютерну техніку. Андрій Халпахчі, генеральний директор кінофестивалю «Молодість», повідомив, що дев'ять десятих фінансування становлять спонсорські вкладення. Однак відсутність законодавства про оподаткування, яке б стимулювало спонсорську підтримку вітчизняної культури, створює значні перешкоди у пошуках та практично виключає одержання від спонсорів як зазначених коштів, так і укладення з ними довгострокових договорів. У результаті цього непомірно багато часу та сил іде на добування недержавних коштів на проведення кінофестивалю. Пан Халпахчі наголосив, що закордонні державні та недержавні організації та фірми (міністерства закордонних справ Німеччини, Франції, Швейцарії, Міжнародний фонд «Відродження», Швейцарський культурний фонд «Прогельвеція», Австрійський фонд «Культурконтакт», авіакомпанія «Свіс-Ейр» та інші) з більшим бажанням, ніж вітчизняні, фінансують мистецькі акції в Україні, якщо їм надається достатньо вичерпна інформація про їхнє місце в культурному просторі України, інші джерела фінансування, а також бізнес-план, прес-досьє, докладний кошторис.

Сергій Проскурня, президент Міжнародного театрального фестивалю «Мистецьке Березилля» в своєму незапланованому виступі поділився такою інформацією: за 7 років фестиваль коштував 318 тисяч доларів.

Звичайно, у нас є в цій справі генії заощаджень. Але сам пан Проскурня сказав, що ми перебуваємо в ситуації учнів, що треба запозичити нормальні моделі діяльності в сфері менеджменту культури. Головний режисер Театру на Подолі Віталій Малахов якраз намагався це зробити, отримати відповіді на цілу серію запитань про менеджмент у сфері театру у Дітера Бурха. Але запланована черга виступів з боку наших була такою щільною, що ведучий, професор Ігор Безгін, не дав розвинутися органічному діалогові між практиками.

Обнадіює те, що директор Німецького культурного центру в Україні Йоханнес Еберт вважає конференцію тільки початком діалогу на цю тему.

Презентація книги.

Едуард Митницький. «Ми живемо, доки любимо!» Видавничий будинок «Максимум». 1998.

22 жовтня відбулася презентація книжки головного режисера Київського театру драми і комедії Едуарда Марковича Митницького «Ми живемо, доки любимо!»

Презентація проходила на малій сцені створеного ним театру. Виступали здебільшого герої його книги, тобто люди, з якими Едуард Маркович мав і має творчі зв'язки, незалежно від того, режисери це, актори, сценографи чи театральні критики. Говорилося багато щирих теплих слів, і в результаті збентежений автор сказав жартівливо, що здивований подібністю презентації (з якою він досі не був знайомий) з ювілеєм, адже хвалять його не тільки як публіциста, а й як режисера, організатора, людину;

що йому важко витримувати цей щільний потік гарних слів.

Назва збірки «Ми живемо, доки любимо!» — це назва однойменної статті про дорогу для Едуарда Митницького людину Михайла Водяного. Стаття, опублікована в журналі «Театр» 1991 року, є бездоганною щодо форми (літературний портрет творчої особистості), а ще має щемкий присмак оповіді про близьку для душі людину, яка пішла назавжди.

Як і ця, більшість робіт збірки: інтерв'ю, рецензії на п'єси, книжки чи рукописи, полемічні статті, — були опубліковані в пресі раніше і дбайливо впорядковані тут кандидатом мистецтвознавства, театральним критиком Валентиною Заболотною в такі розділи як: «Позиція», «Проблеми», «Рецензії», «Портрети», «Творча практика». Книга має інтродукцію упорядника та епілог — бесіду Е.Митницького із В.Заболотною спеціально для цієї збірки. Матеріали подані мовою рукописів чи публікацій — українською і російською.

Режисер Дмитро Богомазов, один з багатьох учнів Едуарда Марковича, сказав: «Пишіть, панове, і у вас теж з'являться учні». Цей висновок Богомазов зробив, спостерігаючи толерантність Митницького, виховану літературною творчістю. Адже будучи тільки режисером, професійним режисером, навряд чи вдасться пробачити початківцям невмілість і побачити в них зерна непересічного режисерського мислення, як вміє це робити педагог Митницький. Цю його здатність відчутти в людині потенційно закладені, але ще невідомі загалу таланти відзначив і драматург Ярослав Стельмах, який «полюбив Едуарда Марковича на все життя відтоді, як він поставив одну з перших п'єс»; і театральний критик Наталя Єрмакова, що назвала Митницького «повитухою української режисури». А композитор Левко Колодуб додав, що Митницький володіє особливою здатністю «бачити нову можливість» в усьому: в людях, в життєвих і театральних ситуаціях.

Данило Лідер сказав, що Митницький належить до тих режисерів, яких люблять художники-сценографи, адже він «вміє предмети світу і конкретного сценічного простору перетворювати на живих істот».

Театральна спільнота залишилася задоволеною сподіваними темами книги і гарно проведеним вечором.